

ביה"ס "נועם-תושיה" כפר מימון

הרב צבי יהודה הכהן קוק זצוק"ל

תולדות חייו

הרב צבי יהודה קוק זצ"ל היה בן של הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל הרב הראשי הראשון בארץ ישראל. הוא נולד בט"ו בניסן 1891 בעיירה זיימל שברוסיה, בילדותו למד תורה מפי אביו ומפי רבנים נוספים. בשנת 1904 עלה הרב ביחד עם משפחתו לארץ ישראל, אביו (הרב קוק) התמנה לרב העיר יפו והוא עזר לאביו בעבודת הרבנות. בשנת 1906 בהיותו בן 15 עלה הרב צבי יהודה לירושלים והחל ללמוד בישיבת "תורת חיים" שבעיר העתיקה. בזמן מלחמת העולם הראשונה שהה ביחד עם משפחתו באירופה ובשנת 1922 בעת ביקורו בפולין התחתן עם הרבנית חוה לאה בת הרב הוטנר מחשובי רבני וורשה.

בשנת 1923 הקים הרב קוק את הישיבה המרכזית העולמית (הקרויה היום ישיבת "מרכז הרב") והרב צבי יהודה העביר בישיבה שעורים בתנך ובאמונה.

בשנת 1925 קיבל סמיכה לרבנות מפי הרב חרל"פ לאחר מות אביו הראי"ה התמנה למנהל הישיבה לצד ראש הישיבה הרב חרל"פ ולאחר פטירתו של הרב חרל"פ בשנת 1951 נתמנה להיות ראש הישיבה. לאחר מלחמת ששת הימים (1967) עיקר פעילותו הציבורית הייתה למען שלמות הארץ הוא שלח את תלמידיו להקים ישובים חדשים ביהודה ושומרון. בעקבות מלחמת ששת הימים צעירים לא דתיים רבים החלו לחפש את זהותם היהודית והוא עודד את הרב דב ביגון להקים את ישיבת "מכון מאיר" שהיא ישיבה לחוזרים בתשובה ברוח תורת הרב קוק.

בי"ד אדר תשמ"ב 1982 נפטר הרב צבי יהודה זצ"ל בגיל 91 שנה, בהלוויתו השתתפו אלפי אנשים והוא נקבר ליד אביו בהר הזתים.

מעשיו ופעלו

הרב צבי יהודה ראה כמשימת חייו לערוך ולהוציא לאור את ספריו הרבים שחיבר אביו הראי"ה בעזרת כך רצה להנחיל לכל עם ישראל את תורתו של אביו שעיקריה הם: **אהבת עם ישראל, ארץ ישראל ותורת ישראל.**

ארץ ישראל – בעקבות כיבוש יהודה ושומרון החל ויכוח בתוך מדינת ישראל למי שייכים חבלי ארץ אלו. הרב צבי יהודה פעל רבות למען שלמות הארץ, הוא פרסם כרוז בשם "לא תגורו" בו הוא פרט את האסור לתת לגויים חלקים מארץ ישראל כיון שארץ ישראל היא נחלתו הבלעדית של עם ישראל כפי שהובטח בתורה לאבותינו הקדושים. כרוז זה הופץ באלפי עותקים בארץ ובעולם.

בנוסף לכך שלח הרב צבי יהודה את תלמידיו להקים ישובים בכל רחבי יהודה ושומרון. הישוב הראשון שהוקם בעידודו וברכתו היה כפר עציון שהוקם מחדש ע"י הרב חנן פורת זצ"ל. תלמיד אחר הרב משה לוינגר הקים מחדש את הישוב היהודי בחברון. בשנת 1978 נחתם הסכם שלום בין ישראל למצרים, במסגרת ההסכם התחייבה מדינת ישראל להחזיר למצרים את חבל ימית. הרב צבי יהודה התנגד נחרצות למסירת חבל ימית למצרים ועודד את הקמת התנועה לעצירת הנסיגה מסיני.

מדינת ישראל – הרב צבי יהודה ראה בהקמת מדינת ישראל את התחלת הגאולה של עם ישראל בשנת 1947

ביום הכרזת המדינה יצא לרחובה של עיר לשמוח ולרקוד ביחד עם המוני ישראל בשמחת הקמת המדינה. ה' באייר יום העצמאות היה אחד מהימים השמחים ביותר עבור הרב, בכל שנה הייתה נערכת בישיבת "מרכז הרב" מסיבת הודיה שאליה הוזמנו רבנים חשובים וראשי המדינה.

בכ"ח באייר 1967 לאחר כבוש העיר העתיקה בידי צה"ל היה הרב צבי יהודה אחד מהרבנים הראשונים להתפלל בכותל המערבי. הרבנות הראשית לישראל קבעה את יום כ"ח באייר יום ירושלים כיום הודיה להקב"ה על הניצחון במלחמה ועל כיבוש הכותל והמקומות הקדושים. לאחר מלחמת ששת הימים קבע הרב שבכל שנה ביום ירושלים יתקיים בישיבה תפילה חגיגית ומסיבת הודיה שבה משתתפים רבנים חשובים, ראש הממשלה, חברי כנסת, ואישי ציבור.

עם ישראל – אחד מהיסודות החינוכיים החשובים ביותר שהנחיל הרב צבי יהודה לתלמידיו היה אהבת כל יהודי מעם ישראל. בשנת 1947 נוצרו מחלוקות קשות בין הפלגים השונים שהיו בעם ישראל: ההגנה, האצ"ל, והלח"י על צורת המאבק באנגלים ששלטו אז בארץ. לרב צבי יהודה כאב מאוד לראות מחלוקות בעם ישראל הוא כתב מאמר שהתפרסם בכל העיתונות בשם "את אחי אנכי מבקש". במאמר זה הוא קרה לכל הפלגים השונים לכבד אחד את השני ולנהל את הויכוח בונה ללא אלימות וללא השמצות. בשנים 1967-1967 הקים הרב את מטה "שומר אחי אנכי" שמטרתו הייתה לפעול למען עלית יהודי רוסיה לאחר ששלטונת ברית המועצות (רוסיה"ז) מנעו מהיהודים לעלות לארץ ישראל.

ביתו של הרב היה פתוח לכל, את כולם קיבל באהבה ובספר פנים יפות: מהארץ ומחוץ לארץ בניהם ראשי המדינה, מפקדי הצבא, חנכי תנועות הנוער, וחוזרים בתשובה רבים שבאו לקבל ממנו הדרכה ועצה. הרב חינך את תלמידיו להרבות באהבה כלפי כל יהודי בעם ישראל.

תורת ישראל – מאז פטירתו של אביו החל הרב צבי יהודה הכהן לערוך ולהוציא לאור את ספריו הרבים. בשנת 1940 ייסד חוג לומדים הנקרא "חוג הראיה" בו למדו אנשים חשובים את כתבי הרב קוק. לאחר שהתמנה להיות ראש ישיבת "מרכז הרב" קבע שבישיבה ילמדו התלמידים באופן קבוע לימודי אמונה ומחשבת ישראל, בנוסף לכך קבע שכל תלמידי הישיבה ילמדו בכל יום במשך חצי שעה הלכות לשון הרע שאותם חיבר "החפץ חיים" כדי לעודד את התלמידים להקפיד שלא לדבר לשון הרע. בשנת 1964 שלח הרב צבי יהודה את תלמידיו להקים את "ישיבת ירושלים לצעירים" בישיבה זו למדו לימודי קודש ברמה גבוהה בנוסף ללימודים חשובים במקצועות החול.

הרב צבי יהודה זצ"ל היה הסמכות הרוחנית של הציונות הדתית, השפעתו על הציבור הייתה באמצעות מאות תלמידיו המשמשים בתפקידים בכירים בכל תחומי החיים במדינת ישראל.

יחסו של הרב צבי יהודה לתפילה:

הרב צבי יהודה היה מתפלל בחרדת קודש, בשעת התפילה הוא היה מרוכז מאוד והתפלל בהתרגשות רבה ללא כל פניה לצדדים.

הרב הקפיד להקשיב לחזרת הש"ץ ולענות אמן על כל ברכה וברכה בקול רם ובכוונה את "תפילת מיש ברך לחיילי צה"ל" הקפיד לומר בהתרגשות ובכוונה.

הרב צבי יהודה-מידות והנהגות:

הרב צבי יהודה השקיע שעות רבות בלימוד התורה, היה ישן זמן מועט, אולם את תלמידיו חייב להקפיד על שעות שינה מסודרות כדי שבבוקר יקומו רעננים ויכולו ללמוד כראוי.

הרב הצטיין במידת הענוה והיה חוזר ואומר שכל מה שהוא יודע זה לא בזכות עצמו אלא בזכות אביו הרב קוק זצ"ל.

בשנת 1961 פנה לרב צבי יהודה, שר החינוך והודיע לו שנבחר לקבל את פרס ישראל על ספרות תורנית כהוקרה על פעילותו, בהוצאת כתבי אביו הרא"ה קוק, הרב צבי יהודה התנגד לקבל את הפרס בטענה שהוא לא ראוי לכך.

הרב צבי יהודה הקפיד מאוד במצוות שבין אדם לחברו וכך גם חייב את תלמידיו

בהיותו ראש ישיבת "מרכז הרב" תלה בישיבה 2 מודעות לתמידי הישיבה, במודעה הראשונה כתב שעת הפסקת צהרים בישיבה מיועדת למנוחה, יש להתאמץ שלא לדבר בקול רם כדי לא להפריע לתלמידים שנחים את מנוחת הצהרים.

במודעה השניה כתב שיש להקפיד שלא לעשן בבית המדרש כדי להתחשב בתלמידים שרוח העישון מפריע להם.